

بسم الله الرحمن الرحيم

www.ketab.ir

☐ سیمای اهل بیت علیهم السلام
در نهج البلاغه

موضوع:

اهل بیت علیهم السلام: ۱۶۲ (تاریخ: ۲۲۱)

گروه مخاطب:

- تخصصی (طلاب و دانشجویان)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۲۰۰۷

مسلسل انتشار (چاپ اول و باز چاپ): ۵۰۳۷

محسنی ارزگانی، غلام رسول، ۱۳۳۷ -

سیمای اهل بیت علیهم السلام در نهج البلاغه / غلام رسول محسنی ارزگانی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۰.

۲۵۱ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۲۰۰۷) (تاریخ: ۳۲۱. اهل بیت علیهم السلام؛ ۱۶۲)

ISBN 978-964-09-0916-4 - ۶۰۰۰ تومان

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۳۲۱] - ۳۲۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه - خاندان نبوت. ۲. خاندان نبوت. الف. علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. فارسی. برگزیده. ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان. د. عنوان: نهج البلاغه. فارسی. برگزیده.

۲۹۷/۹۵۱۵

BP ۳۸/۰۹ / خ ۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۹۴۱۷۱

۱۳۹۰

سیمای اهل بیت علیهم السلام در نهج البلاغه

علامه رسول محسنی ارزگانی

بوستان کتاب
۱۳۹۰

www.ketab.ir

سیمای اهل بیت علیهم السلام در نهج البلاغه

● نویسنده: غلام رسول محسنی اررگانی

● ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

(مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)

● لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

● نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰ ● شمارگان: ۱۰۰۰ ● بها: ۶۰۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائییه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷۷۴۲۱۵۵-۷ شماره: ۷۷۴۲۱۵۴ تلفن: ۷۷۴۲۲۲۶

❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۷۰ ناشر)

❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، میدان فلسطین، خرطوس، کوچه تبریز، پلاک ۳۰، تلفن: ۸۸۹۵۶۹۲۲ - ۰۹۳۹۵۹۹۲۰۸۹

❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خبوی، مجتمع باس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی، شعبه خراسان، ص ۵، تلف: ۲۲۳۳۶۷۲

❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمان، جنب دفتر تبلیغات اسلامی، شعبه اصفهان، تلفن: ۲۲۲۰۳۷۰

✽ فروشگاه شماره ۵: اصفهان، میدان انقلاب، جنب سینما ساحل، تلفن: ۲۲۲۱۷۱۲

✽ فروشگاه شماره ۶ (ویژه جوانان): قم، ابتدای خیابان شهدا، تلفن: ۷۸۳۷۱۰۲

❖ بخش بگنا (بخش کتب اسلام و انسان)، تهران، نگ حافظ، ن سده به چهار راه کالج، نش که جه نامشاد، تلف: ۸۸۴۰۳۰۳

شماره : نهم - فصلنامه علمی، تخصصی اقتصاد و مدیریت شهری

E-mail: info@bustaneketab.com :مست الکترونیک مؤسسه

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: <http://www.bustaneketab.com>

با قدرانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

• اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب: جواد آهنگر • سرویس‌استار: ابوالفضل طریقه‌دار • ویراستار: سیدرضا سجادی‌نژاد • فنی: مصطفی محفوطی • مسئول واحد خروندگاری: احمد مؤتمنی • خروندگاری: حمید حبیبی‌نژاد • اصلاحات خروندگاری: معصومه حسینی‌نژاد • مجلد: رضایی الهام • رنگ‌رنگی: صفحه‌آرایی: فاطمه حبیبی‌نژاد و احمد مؤتمنی • کارشناس و کنترل نمونه‌خوانی: معصود محمدحاج مصطفوی • نمونه‌خوانی: هادی شاهرودی و ابوالحسن میرزاییان • بازخوانی نهایی متن: حامد طاهری‌نیا • نظارت و کنترل آماده‌سازی: ولی قربانی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منش • کارشناس طراحی و گرافیک: مسعود نجاشی • طراح جلد: حسین میرزایی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی • اندک‌درجی: حمید رضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران • اندک‌درجی: جاب و مساحی.

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
----	-------

بخش یکم:

فضایل ممتاز اهل بیت (علیهم السلام)

۱۹	مقدمه
۲۳	اهل بیت (علیهم السلام)؛ جایگاه اسرار خداوند
۲۴	مقام والای اهل بیت (علیهم السلام)
۲۶	اهل بیت (علیهم السلام) پناهگاه امت اسلامی
۳۰	با اهل بیت (علیهم السلام) قیاس نمی شود
۳۴	اهل بیت (علیهم السلام) و خصوصیات ولایت
۴۰	اهل بیت (علیهم السلام) وسیله نجات از ظلمت
۴۵	اهل بیت (علیهم السلام) اسوه ثبات و پایداری
۴۸	اهل بیت (علیهم السلام) همانند کوه استوار
۵۴	اهل بیت (علیهم السلام)، الگوی کامل انسان ها
۵۷	محبوب ترین بندگان خدا
۵۹	ویژگی های اولیای خدا

- ۶۳..... مقام والای اهل بیت (علیهم السلام) و سرانجام تلخ بنی امیه
- ۶۶..... انتقام شدید الهی از بنی امیه
- ۶۸..... نکته ها
- ۶۸..... آن که گریزد ز خراجات شام!
- ۶۹..... سر نوشت عبرت انگیز بنی امیه
- ۷۴..... اهل بیت (علیهم السلام)، شجره طیبه
- ۸۰..... ضرورت اطاعت از اهل بیت (علیهم السلام)
- ۸۳..... ولایت و عصمت اهل بیت (علیهم السلام)
- ۸۴..... هدایت های عالمانه اهل بیت (علیهم السلام)
- ۸۶..... اهل بیت (علیهم السلام) و آشکار شدن جایگاه خلافت
- ۹۰..... اهل بیت (علیهم السلام) وسیله ورود به بهشت
- ۹۳..... اهل بیت (علیهم السلام) و قاطعیت نبرد با منحرفان
- ۹۷..... قاطعیت در براندازی اندیشه جاهلیت
- ۱۰۲..... جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) نسبت به رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۱۰۴..... پرورش در آغوش پیامبر (صلی الله علیه و آله)
- ۱۰۶..... رابطه نزدیک علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه و آله)
- ۱۰۷..... اهل بیت (علیهم السلام) الگوی ایمان کامل
- ۱۱۰..... معجزه حرکت درخت
- ۱۱۰..... معجزه درخت در روایات اسلامی
- ۱۱۱..... اوصاف ایمان کامل
- ۱۱۵..... اهل بیت (علیهم السلام) حجت های الهی در زمین
- ۱۱۷..... سر استمرار حجت های الهی

۱۲۶	تاریخ و اعتقاد بنی‌امیه
۱۳۰	فضایل اهل بیت علیهم‌السلام از زبان دشمن
۱۳۲	تفاوت حسبی و نسبی اهل بیت علیهم‌السلام و معاویه در آینه تاریخ
۱۳۳	تجلی اهل بیت علیهم‌السلام و رسوایی معاویه
۱۳۶	ادعای بزرگی و مایه رسوایی
۱۳۷	فضایل بنی‌هاشم
۱۳۹	فضایل بنی‌هاشم و رسوایی بنی‌امیه
۱۴۲	فضایل مهم دیگر اهل بیت علیهم‌السلام
۱۴۴	اهل بیت الگوی ساده‌زیستی

بخش دوم:

ویژگی‌های علمی اهل بیت علیهم‌السلام

۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	اهل بیت علیهم‌السلام مظهر علم خداوند
۱۵۷	اهل بیت علیهم‌السلام راسخان در علم
۱۵۸	تعلیم اسرار به اهل بیت علیهم‌السلام
۱۶۲	خبر دادن از امور ناگوار آینده
۱۶۳	فتنه خطرناک بنی‌امیه
۱۶۶	حکومت جنایت بار بنی‌امیه
۱۶۷	اهل بیت علیهم‌السلام گنجینه‌های علم
۱۶۹	اهل بیت علیهم‌السلام دروازه حکمت
۱۷۳	آینده‌نگری اهل بیت علیهم‌السلام از آینده تلخ
۱۷۸	تاریک‌ترین دوران تاریخ اسلام

۱۸۰	نصیحت‌های پسندیده
۱۸۱	ضرورت پیروی از اهل بیت (علیهم السلام)
۱۸۳	اهل بیت (علیهم السلام) درهای علوم پیامبر (صلی الله علیه و آله)
۱۸۵	اهل بیت (علیهم السلام) و محرمیت اسرار علوم
۱۹۱	اهل بیت (علیهم السلام) و علم بی‌پایان
۱۹۷	اهل بیت (علیهم السلام) مایه حیات دانش
۲۰۱	عقل سلیم و درک علم اهل بیت (علیهم السلام)
۲۰۶	فصاحت و بلاغت

بخش سوم:

مظلومیت اهل بیت (علیهم السلام)

۲۰۹	مقدمه
۲۱۲	مظلومیت اهل بیت در بیان خطبه شقشقیه
۲۱۳	شقشقیه از نظر لغت
۲۱۴	ابن ابی الحدید و خطبه شقشقیه
۲۱۶	بحثی بدون تعصب و مشاجره
۲۱۸	خطبه شقشقیه در آینه اسناد
۲۲۰	بیان واقعیت‌ها در آینه شقشقیه
۲۲۰	بیان مظلومیت در دوران خلیفه اول
۲۲۳	بیان مظلومیت در دوران خلیفه دوم
۲۲۶	تشکیل شورا و مظلومیت اهل بیت (علیهم السلام)
۲۲۷	بیان مظلومیت در دوران خلیفه سوم
۲۳۰	موقعیت و جایگاه امیر مؤمنان (علیه السلام)

۲۳۱	نامه محمد بن ابی بکر به معاویه
۲۳۲	پاسخ معاویه به محمد ابوبکر
۲۳۳	پاسخ نامه یا اقرار به حقایق
۲۳۵	واقعیت در آینه اشخاص
۲۳۵	یعقوبی
۲۳۵	عتبه بن ابی لهب
۲۳۶	خالد بن سعید
۲۳۸	حادثه ای بس کوبنده
۲۴۱	دست بیعت از آستین نیرنگ
۲۴۳	نتیجه
۲۴۵	اهل بیت علیهم السلام در برابر حقی غضب شده
۲۴۷	اهل بیت علیهم السلام و جریان سقیفه
۲۵۱	مسئله خلافت و داستان سقیفه بنی ساعده
۲۵۷	چند نکته جالب در داستان سقیفه
۲۶۰	مقام اهل بیت علیهم السلام و شورا
۲۶۳	روز شورا و نسبت ناشایست
۲۶۶	علت غضب خلافت از اهل بیت علیهم السلام
۲۶۸	هدف از پرسش و پاسخ
۲۷۰	تلاش برای خاموشی نور خداوند از چهره اهل بیت علیهم السلام
۲۷۲	اهل بیت علیهم السلام و تهمت ناشایست اهل عراق
۲۷۵	اهل بیت و تهمت ناشایست خون عثمان
۲۷۸	اهل بیت علیهم السلام و نسبت ناروای لهو و لعب
۲۷۸	شخصیت عمرو عاص

۲۸۱	اهل بیت (علیهم السلام) و رهبری پیروان ناآگاه
۲۸۲	در انتظار چه نشسته اید؟
۲۸۵	شکوه از قریش
۲۸۸	اهل بیت (علیهم السلام)؛ فرزندان آسمانی در ظلمت کده روی زمین
۲۹۲	مظلومیت امام به اعتراف معاویه
۲۹۶	مظلومیت اهل بیت (علیهم السلام) در خلافت
۲۹۷	علت قبول خلافت
۳۰۰	مظلومیت اهل بیت (علیهم السلام) در آینه وداع زهرا (علیها السلام)
۳۰۲	آه سوزان علی (علیه السلام) در کنار قبر زهرا (علیها السلام)
۳۰۸	بیان چند نکته
۳۰۸	۱. حضرت زهرا (علیها السلام) در زبان رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
۳۰۹	۲. احترام خانه آن حضرت در قرآن و سنت
۳۱۰	۳. هتک حرمت خانه زهرا (علیها السلام) در آینه تحقیق
۳۱۱	الف. ابن ابی شیبہ محدث معروف اهل سنت، در کتاب المصنف
۳۱۲	ب. بلاذری، محدث بزرگ دیگر اهل سنت، در کتاب «انساب الاشراف»
۳۱۲	ج. ابن قتیبہ و کتاب «الامامة و السياسة»
۳۱۴	د. طبری و تاریخ او
۳۱۵	هـ. ابن عبد ربه و کتاب «العقد الفريد»
۳۱۶	و. ابو عبید و کتاب الاموال
۳۱۷	ز. طبرانی و «معجم کبیر»
۳۱۷	ح. باز هم ابن عبد ربه و «عقد الفريد»
۳۱۸	ط. سخن نظام در کتاب «الوافی بالوفیات»
۳۱۸	ی. میرد در کتاب «کامل»

ک. مسعودی و «مروج الذهب»	۳۱۹
ل. ذهبی و کتاب «میزان الاعتدال»	۳۱۹
م. عبدالفتاح عبدالمقصود و کتاب «الامام علی»	۳۱۹
کتاب نامه	۳۲۱

نمایه

آیات	۳۲۹
روایات	۳۳۱
اعلام	۳۳۹

مقدمه

در بیان معارف اسلامی پس از توحید و نبوت، شناخت اهل بیت علیهم السلام از اساسی ترین و با اهمیت ترین معارفی است که هر انسان حقیقت جو را به سوی خود جذب می نمایند؛ زیرا شناخت آنان گذشته از ارزش علمی و اعتقادی که دارد به انسان نورانیت قلب و صفای باطن می بخشد و جذبه و گرایش انسان را به سوی معنویت می افزاید. براساس همین قداست و شرافت اهل بیت علیهم السلام است که در بخش پایانی زیارت جامعه کبیره که حسن ختام آن زیارت محسوب می شود هر زائر کوی ولایت، به خدای سبحان عرض می کند:

اللَّهُمَّ إِنِّي لَوْ وَجَدْتُ شُفْعَاءَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْأَخْيَارِ الْأَيْمَةِ
الْأَبْرَارِ لَجَعَلْتُهُمْ شُفْعَائِي فَيَحَقِّقُهُمُ الَّذِي أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَيْكَ أَنْ تَجْعَلَنِي فِي جُمْلَةِ
الْغَارِفِينَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفِي زُمْرَةِ الْمَرْحُومِينَ بِشَفَاعَتِهِمْ

این عبارت نورانی به دو نکته اساسی و بنیادین اشاره کرده است: یکی این که هیچ موجودی در عالم امکان از اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله به خدا نزدیک تر وجود ندارد. لذا نه انسانی از آن ها عزیز تر وجود دارد و نه موجودی شریف تر از آنان آفریده شده است.

۱. پروردگار! اگر شفیعی نزدیک تر از حضرت محمد صلی الله علیه و آله و اهل بیت او به تو پیدا می کردم، هر آینه آنان را شفیع قرار می دادم. پس به آن کسانی که واجب است حق شان بر تو، پس به حق آن ها، ما را از جمله اهل معرفت آن خاندان و از جمله رحمت دهندگانی در سایه شفاعت آن ها قرار ده.

نکته دوم، شناخت آن خاندان است که به عنوان اساسی‌ترین آرزو برای مؤمن مطرح شده است.

شناخت اهل بیت (علیهم السلام) جزء مسائلی کلیدی در معارف الهی محسوب می‌گردد که پس از شناخت خدا، کمال بالاتر و والاتر و متعالی‌تر از معرفت به پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام) تصور شدنی نیست. از این روی ارزش هر معرفت به معروف آن و اهمیت هر علم به معلوم آن است. پس شناخت اهل بیت (علیهم السلام) بالاترین ارزش‌ها به شمار می‌رود. شناخت اهل بیت (علیهم السلام) بعد از توحید و نبوت، والاترین و با اهمیت‌ترین شناخت‌هاست. امیر مؤمنان (علیه السلام) می‌فرماید: «ما برای اتمام کلمات و وعده‌ها و عهدهای رسالت پیامبر (صلی الله علیه و آله) تعلیم شده‌ایم»^۱

نهج البلاغه مقام اهل بیت (علیهم السلام) را در ابعاد مختلف مطرح کرده و فضایل و کمالات والای انسانی آن‌ها را تحقیق و بررسی کرده است. مقام والای اهل بیت (علیهم السلام) و عظمت آن‌ها در بیان ائمه اطهار (علیهم السلام) به شیوه‌های گوناگون آمده و مطرح شده است. اما نهج البلاغه که تالی تلوقرآن کریم، یعنی پایین‌تر از کلام خالق و بالاتر از کلام مخلوق است، در شناساندن دودمان پیامبر (صلی الله علیه و آله) اهمیتی به سزا دارد. با وجود این، محققان ابعاد نهج البلاغه را در شناسایی اهل بیت (علیهم السلام) کمتر کاویده‌اند.

گفتنی است رسیدن به معارف الهی و تدوین صحیح منوط به شناخت این خاندان است و از آن رو که شناخت قانون و آرمان هر مکتب، فرع بر شناخت رهبر آن مکتب است، چنان‌که امیر مؤمنان (علیه السلام) می‌فرماید: «هر که بخواهد وارد خانه شود باید از در آن وارد شود و در غیر این صورت دزد نامیده می‌شود. ما خاندان دروازه علم و معرفت هستیم»^۲

۱. نهج البلاغه، محمد دشتی، خطبة ۱۲۰، بند ۱.

۲. خطبة ۱۸۴، ۱۰، ۳، ۴.

هم چنین در مورد دیگر فرموده است:

جلو زدن و سبقت گرفتن از ما خاندان موجب هلاک‌شان می‌گردد؛ زیرا ما مناره‌های دین میان خلق و کان‌های علم و معرفت بر روی زمینیم؛ چرا که با نور فروزان هدایت‌گری ما خاندان حرکت نکرده که والّه و حیران بی‌راهه رفته و تشنه‌کام تلاش بی‌ثمر را در پیش بگیرند.^۱

بنابراین، برای شناساندن جایگاه اهل بیت علیهم‌السلام در میان جامعه بشری، طرح این گونه مسائل لازم و ضروری است. لذا در ابعاد گوناگون زندگی اهل بیت علیهم‌السلام از دیدگاه نهج‌البلاغه تحقیقی شایسته باید تا فضایل ممتاز و ویژگی‌های علمی و مظلومیت آنان تحقیق و بررسی شود و جرعه‌ای از این دریای معارف در کام تشنه‌کامان معارف نشینند.

از آن‌جا که نهج‌البلاغه، کتاب و کلام جامع و کامل، در تمامی ابعاد معارف الهی و اسلامی است، در طول تاریخ در میان جامع علمی و تحقیقی و اندیش‌مندان مذهبی و غیر مذهبی مطرح بوده و شناخته شده، تحقیق فراوانی درباره آن صورت گرفته و شرح‌های متعددی بر آن نوشته شده، از نگاه فصاحت، بلاغت و... بررسی شده و تحقیقات موضوعی در کلمات و خطبه‌های آن صورت گرفته و منتشر شده‌اند. هم چنین در مصادر و روایان آن، جست‌وجوی بسیاری کرده‌اند و حتی طبقات آن‌ها را نیز بررسی نموده‌اند.

با وجود این‌که در ابعاد گوناگون و سطوح مختلف، نهج‌البلاغه تحقیقاتی شده، گنجینه معارف آن دست‌نخورده باقی مانده است. از آن میان، بُعد معنوی و جهات اخلاقی و عرفانی و اسرار نهفته آن، به ویژه اسرار اهل بیت علیهم‌السلام است. هرچند تحت عنوان «اهل بیت در نهج‌البلاغه» بعضی از آثار منتشر شده، بسیار اندک و به گونه

اشاره‌ای است. آنچه این تحقیق پیش می‌نهد، ابعاد مختلفی از سیمای اهل بیت (علیهم السلام)، براساس این که کرامت‌های قرآن کریم آنان، حیات علم، نابود کننده جهل، اساس دین و جایگاه اسرار نهفته الهی‌اند، ارائه می‌گردد.

متأسفانه، نهج البلاغه که دریای حقایق و معارف و دربردارنده اوصاف ممتاز اهل بیت (علیهم السلام) است، از افکار عمومی و سطوح مختلف فکری و اهل معرفت و دانش دور مانده و اسرار نهفته آن بازگو نشده است. لذا بنده ناتوان از نظر علمی با امید به حضرت حق و عنایات عترت طاهره تحقیقی تحت عنوان «اهل بیت (علیهم السلام) در نهج البلاغه» سامان دادم تا قطره‌ای از آن دریای معارف را به چشم.

براساس کلام امام علی (علیه السلام): «التَّائِسُ أَعْدَاءُ مَا جَهِلُوا»^۱ انسان دشمن چیزی است که آن را نمی‌شناسد. در دوران حیات آن حضرت نیز مقام والا و جایگاه صاحب دریای علم و معرفت که همانند سیلی خروشان از آن حضرت می‌تراوید و هیچ بلنداندیشه‌ای به آن نرسیده،^۲ در امر خلافت آن حضرت را در مرحله چهارم و در کار شورا او را در ردیف افراد شش نفره قرار داده‌اند، چنانچه آن حضرت فرموده است: «رَعِمَ آتِي أَحَدُهُمْ»^۳ گمان کردند که من یکی از آنان هستم. در حالی که من کسی هستم که پیامبر (صلی الله علیه و آله) درباره من فرمود:

إِنَّكَ تَسْمَعُ مَا أَسْمَعُ، وَتَرَى مَا أَرَى إِلَّا أَنَّكَ لَسْتُ بِنَبِيٍّ وَلَكِنَّكَ لَوْزِيرٌ وَإِنَّكَ لَعَلَى خَيْرٍ^۴؛

ای علی! تو می‌شنوی آنچه را من می‌شنوم، می‌بینی آنچه را من می‌بینم، مگر این که پیامبری بعد از من نیست، اما تو وزیر من بوده و بر خیر هستی!

۱. نهج البلاغه، حکمت ۱۷۳.

۲. همان، خطبه ۱۳.

۳. همان، بند ۸.

۴. همان، خطبه ۱۹۲ و ۱۹۳.

اما بعد از آن حضرت نیز درباره مقام والای اهل بیت علیهم السلام بی توجهی کردند که تا امروز، این جهالت و بی توجهی ادامه دارد. لذا شبهاتی مطرح کردند که اهل بیت علیهم السلام با انسان‌های عادی و معمولی تفاوتی ندارند، مگر آن‌که ایشان خانواده پیامبر صلی الله علیه و آله هستند و احترامشان لازم است.

در بُعد علمی نیز می‌گویند که چگونه یک انسان می‌تواند این قدر از مقامات علمی برخوردار باشد؟ انسانی که محدود است چگونه می‌تواند علم نامحدود را کسب کند؟ چگونه می‌تواند علم اول و آخر نزد آن‌ها باشد و از غیب خبر دهند و...؟

هم‌چنین شبهاتی در مورد خلافت و امامت، به گونه‌های مختلف مطرح کرده‌اند که خلافت درباره اهل بیت علیهم السلام منصوص نیست و ادعای امامیه درباره خلافت اهل بیت علیهم السلام بی دلیل است. علی علیه السلام در روز سقیفه چرا به نص استدلال و احتجاج نکرد؟ اعلیت و افضلیت شرط خلافت و امامت نیست و... .

به هر حال، هیچ‌گونه تعجبی ندارد که با نگرشی خفایش‌وار نور فروزان خورشید تابنده را نبینند. لذا درباره اهل بیت و ائمه اطهار علیهم السلام شبهات فراوانی در ابعاد مختلف مطرح می‌کنند. این نوشتار برای طرح و پاسخ‌گویی به آن شبهات از روایات و گاه آیات و اقوال اندیش‌مندان و محققان، مدد گرفته تا پاسخ‌هایی مناسب درآفکند.

این تحقیق تحت عنوان «اهل بیت در نهج البلاغه» در سه بخش سامان یافته است:

۱. فضایل ممتاز اهل بیت علیهم السلام؛

۲. ویژگی‌های علمی اهل بیت علیهم السلام؛

۳. مظلومیت اهل بیت علیهم السلام.